

А. Г. Загородній

Парасюк Остап Степанович

ПАРАСЮК Остап Степанович (20. 12. 1921, с. Білка, нині Львівського р-ну Львівської обл. — 23. 11. 2007, Київ) — математик, фізик. Батько [І. Парасюка](#). Доктор фізико-математичних наук (1955), професор (1957), академік НАНУ (1964). Заслужений діяч науки і техніки України (1992). Премії імені М. Крилова АН УРСР (1982) та імені М. Боголюбова НАНУ (1996). Учасник 2-ї світової війни. Державні та бойові нагороди СРСР. Закінчив Львівський університет (1947), де до 1956 й працював. Водночас 1949—56 — у Львівському відділенні Інституту математики АН УРСР: від 1952 — заступник директора; від 1957 — завідувач відділу функціонального аналізу, від 1963 — завідувач відділу теоретичної фізики, водночас від 1958 — заступник директора Інституту математики АН УРСР; від 1966 — завідувач відділу математичних методів у теоретичній фізиці, від 1988 — радник при дирекції Інституту теоретичної фізики НАНУ (обидва — Київ); за сумісництвом 1957—73 — професор, 1957—60 — завідувач кафедри математичного аналізу Київського університету. Академік-секретар Відділення фізики та астрономії АН УРСР (1966—70). Розв'язав загальну пружньо-пластичну задачу. Досліджував проблеми математичної фізики, квантової теорії поля, теорії елементарних частинок і функціонального аналізу. Визначив спектр потоку орициклів на поверхнях постійної від'ємної кривизни, провів цикл робіт, з якого випливає можливість регуляризації матриці розсіювання в будь-якому порядку теорії збурень при додержанні причинності, лоренпінваріантності і унітарності. Запропонований новий метод застосований для багатьох задач теорії пружностей пластичності. Довів багатовимірну локальну граничну теорему теорії ймовірностей, яку використав А. Колмогоров у локальній теоремі для ланцюгів Маркова. Визначив спектр потоку гороциклів на поверхнях сталої від'ємної кривини, завдяки чому дістала розв'язок проблема [Дж. фон Неймана](#) про

ізоморфізм динамічних систем з неперервним спектром. В опрацьованій П. спільно з [М. Боголюбовим](#) теорії множення узагальнених функцій встановлено глибокі і важливі теореми, що відкрили новий етап у побудові сучасної квантової теорії поля. Формулювання фундаментальної проблеми розбіжностей у квантовій теорії поля на мові узагальнених функцій дало можливість інтерпретувати її як математичну проблему множення узагальнених функцій, яку роз'язано R-операцією. П. довів основну теорему R-операції, відому як теорема Боголюбова—Парасюка, що повністю розв'язує проблему регуляризації S-матриці в теорії збурень, завдяки чому перенормована квантова теорія поля набуває сенсу коректної математичної теорії. Теорема Боголюбова—Парасюка є найважливішим етапом розвитку квантової теорії поля, цілком порівняним з відкриттям калібрувальних полів та способів їх квантування.

Основні праці

О вычитательном формализме при умножении причинных сингулярных функций // Докл. АН СССР. 1955. Т. 100, вып. 3 (співавт.); К теории причинных сингулярных функций // Там само. 1955. Т. 100, вып. 4; О вычитательном формализме при умножении причинных сингулярных функций // Изв. АН СССР. Сер. матем. 1956. Т. 20, вып. 5 (співавт.); Умножение причинных функций при несовпадающих аргументах // Там само. 1956. Т. 20, вып. 6; Вопросы нейтронной физики средних энергий. К., 1962; Про математичний апарат теорії елементарних частинок. К., 1962; Нейтронная физика. К., 1969; Исследования Н. Н. Боголюбова в области математики и теоретической физики // Український математичний журнал. 1989. Т. 41, № 9 (співавт.); Внесок М. М. Боголюбова в теорію квантованих полів // Український фізичний журнал. 2000. Т. 45, № 4—5.

Рекомендована література

1. 80-річчя академіка НАН України О. С. Парасюка // Вісн. НАНУ. 2001. № 12;
2. Пам'яті Остапа Степановича Парасюка // Український фізичний журнал. 2008. Т. 53, № 1;
3. Остап Парасюк. Слава Української науки: Пропам'ятна збірка. К., 2011;
4. Загородній А. Г., Самойленко А. М., Бугров В. А. та ін. До 100-річчя видатного вченого Остапа Степановича Парасюка (20. 12. 1921 — 22. 11. 2007) // Український математичний журнал. 2022. Т. 74, № 2.

Бібліографічний опис:

Парасюк Остап Степанович / А. Г. Загородній // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН

України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2023. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-880970>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).